ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області

_____Інна ШАХМАН
30.08.2023

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області»

(протокол №1 від 30.08.2023)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Опорного закладу

«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області»

на 2023-2024 н.р.

м. Горішні Плавні, 2023

Зміст

ВСТУП 4
РОЗДІЛ 1 20
ПОЧАТКОВА ОСВІТА 20
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою 20
Очікувані результати навчання здобувачів освіти початкової освіти 20
Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання 23
Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання 24
Перелік навчальних програм початкової освіти 26
Опис форм організації освітнього процесу 26
Опис інструментарію оцінювання 27
РОЗДІЛ 2 38
БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА 38
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою 38
Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової середньої освіти 38
Перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 клас) 43
Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання 43
Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання 45
Перелік модельних навчальних програм 46
Опис форм організації освітнього процесу 48
Опис інструментарію оцінювання 49
Другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (7-мі пілотні класи) 54
Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання 54
Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання 55
Перелік модельних навчальних програм 56
Опис форм організації освітнього процесу 58
Опис інструментарію оцінювання 59
Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 61
РОЗДІЛ 3 66
БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА 66
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою 66
Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової середньої освіти 66

Загальний обсяг навчального навантаження 69
Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання 70
Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня 72
Опис форм організації освітнього процесу 74
Опис інструментарію оцінювання 75
РОЗДІЛ 4 78
ПРОФІЛЬНА ОСВІТА 78
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою 78
Очікувані результати навчання здобувачів освіти профільної освіти 78
Загальний обсяг навчального навантаження 81
Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання 83
Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня 84
Опис форм організації освітнього процесу 86
Опис інструментарію оцінювання 88
ДОДАТКИ 91

ВСТУП

Опорний заклад «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О. Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» здійснює освітній процес українською мовою.

Засновником закладу освіти є Горішньоплавнівська міська рада Кременчуцького району Полтавської області.

Має у своєму складі філію: Григоро-Бригадирівська філія Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» з дошкільним підрозділом.

Освітня програма Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» на 2023-2024 н.р. спрямована на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та складена відповідно до основних вимог нормативних документів:

- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21.02.2018 №87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 30.09.2020 №898);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 26.02.2020 №143);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 25.06.2018 №677 «Про затвердження порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.07.2018 №865/32317);

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за №229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти від 09.10.2002 №572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 17.08.2012 №921 наказом Міністерства освіти і науки від 08.04.2016 №401);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за №8/32979. (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки №1431 від 24.12.2021);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки №268 від 01.03.2021);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.09.2017 №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки №681 від 17.07.2019);
- Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №979від 30.08.2022);
- Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 №67;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.12.2000 №579 «Про затвердження Положення про похвальний лист «За високі досягнення у

навчанні» та похвальну грамоту «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2000 за №923/5144 у поточній редакції від 07.03.2012;

− Наказу Міністерства освіти і науки України від 17.03.2015 №306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки №844 від 22.06.2020);

− Листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;

− Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за №1111/35394 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я №1984 від 20.09.2021);

− Статуту Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» та інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб здобувачів освіти.

Освітня програма ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 30.09.2020 №898), Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898, Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 26.02.2020 №143) та розроблена на основі:

− Типової освітньої програми початкових класів, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (1-4 клас), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

− Типової освітньої програми початкових класів, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (2-4 клас Григоро-Бригадирівської філії), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили

чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

− Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405;

− Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408;

− Типової освітньої програми для 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОН України від 19.02.2021 №235;

і включає в себе три рівні повної загальної середньої освіти: І рівень (початкова освіта), ІІ рівень (базова загальна середня освіта), ІІІ рівень (профільна освіта), тобто вона є наскрізною освітньою програмою.

Мета та завдання освітньої програми:

– реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

− забезпечення діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчальнопізнавальної діяльності засобами технологій змішаного та дистанційного навчання;

− реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв’язків, наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; − зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Напрямки реалізації

Освітній процес у закладі освіти організовується відповідно до Закону України «Про освіту», Закону «Про повну загальну середню освіту», інших актів законодавства, освітньої програми закладу освіти та спрямовується на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема

формування і застосування відповідних компетентностей, визначених державними стандартами.

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес організовується за такими циклами:

− перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
− другий цикл початкової освіти – основний (3-4 роки навчання);
− перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 роки навчання);
− другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (7-9 роки навчання);
− перший цикл повної загальної середньої освіти – профільно-адаптаційний (10 рік навчання);
− другий цикл повної загальної середньої освіти – профільний (11 рік навчання).

При реалізації освітньої програми забезпечується:

− логічна послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;
− рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;
− використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання, а саме: технологія розвивального навчання, технологія блочно-модульного навчання, розвитку критичного мислення, технологія інтегрованого навчання, ІКТ, мультимедійні та ін.;
− науково-дослідницька діяльність, участь у проєктах, участь у міських та всеукраїнських експериментах;
− профільне спрямування навчання в старшій школі, що сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечення якісної його реалізації, за профілями;

− робота з обдарованими дітьми;

− навчання дітей з особливими освітніми потребами;

− здійснення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

− спрямування освітнього процесу на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

− формування варіативної складової навчального плану з урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення, спрямування її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

Термін реалізації: 2023-2024 роки.

Структура програми:

2 розділ – початкова освіта (1-4 класи),

3 розділ – базова середня освіта (5-6, 7-мі пілотні класи);

4 розділ – базова середня освіта (7-9 класи);

5 розділ – повна загальна середня освіта (10-11 класи).

Кожен з них визначає:

1. вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
2. загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
3. перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм;
4. рекомендовані форми організації освітнього процесу;
5. опис інструментарію оцінювання.

Особливості організації освітнього процесу у 2023-2024 навчальному році

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес розпочинається 1 вересня 2023 року з Дня знань і закінчується 28 червня 2024 року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули (згідно із санітарними нормами) орієнтовно:

осінні – з 30 жовтня – по 3 листопада 2023 року;

зимові – з 25 грудня – по 13 січня 2024 року;

весняні – з 25 березня –по 29 березня 2024 року.

Для учнів 1-их класів додатково встановлюються канікули – з 12 лютого – по 16 лютого 2024 року.

Згідно з дотриманням санітарно-гігієнічних норм установлюється наступний режим освітнього процесу:

ЗОШ №3 ім. В.О.Нижниченка

Тривалість уроку: 1кл. – 35 хвилин, 2-4 кл. – 40 хвилин, 5-11 кл. – 40 хвилин.

Розклад дзвінків 1-х класів:

1. 8.00 – 8.35
2. 8.50 – 9.25
3. 9.40 – 10.15
4. 10.30 – 11.05
5. 11.20 – 11.55

Розклад дзвінків 2-4-х класів:

1. 8.00 – 8.40
2. 8.50 – 9.30
3. 9.40 – 10.20
4. 10.30 – 11.10
5. 11.20 – 12.00
6. 12.10-12.50

Розклад дзвінків 5-11 класів:

1. 8.00 – 8.40
2. 8.50 – 9.30
3. 9.40 – 10.20
4. 12.10 – 12.50
5. 13.00 – 13.40
6. 13.50 – 14.30
7. 14.40 – 15.20
8. 15.30 – 16.00

Григоро-Бригадирівська філія

Тривалість уроку: 1кл. – 35 хвилин, 2-4 кл. – 40 хвилин, 5-9 кл. – 45 хвилин

Розклад дзвінків 1 клас:

1. 8.00 – 8.35
2. 8.55 – 9.30
3. 9.50 – 10.25
4. 10.55 – 11.30
5. 12.00 – 12.35

Розклад дзвінків 2-4 клас:

1. 8.00 – 8.40
2. 8.55 – 9.35
3. 9.50 – 10.30
4. 10.55 – 11.35
5. 12.00 – 12.40

Розклад дзвінків 5-9 клас:

1. 8.00 – 8.45
2. 8.55 – 9.40
3. 9.50 – 10.35
4. 10.55 – 11.40
5. 12.00 – 12.45
6. 12.55 – 13.40
7. 13.50 – 14.35
8. 14.45 – 15.30

Режим роботи закладу: п’ятиденний навчальний тиждень, одна зміна, форма освітнього процесу – змішана.

Початок занять о 8:00 годині. Закінчення – згідно з розкладом. Усі додаткові заняття (факультативи, індивідуальні та групові заняття) проводяться після закінчення уроків.

У межах часу, передбаченого робочим навчальним планом загальноосвітнім навчальним закладом встановлюється тривалість навчального тижня на весь навчальний рік. У випадку встановлення 5-денного навчального тижня відпрацювання уроків по суботах (з метою надолуження навчального матеріалу, чи продовження канікул та скорочування опалювального сезону) не допускається, оскільки це призведе до перевищення тижневого гранично допустимого навантаження на учнів.

Навчальні екскурсії здобувачів освіти організовується відповідно до методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

За рішенням педагогічної ради навчальні екскурсії у 1-4, 5-8 і 10 класах проводяться протягом навчального року.

Для учнів 1-4-х класів навчальні екскурсії проводяться впродовж 4-х днів, тривалістю не більш, як 3 години на день. Певні види і форми навчальних екскурсій у 5-8, 10 класах будуть проведені протягом навчального року в позаурочний час, у вихідні та канікулярні дні:

Тематика екскурсій, практичних занять та навчальної практики
1 клас
Екскурсія до бібліотеки (шкільної, міської)
Екскурсія: «Спостереження за явищами природи. Правила поведінки в природі»
Екскурсія до фізкультурно-оздоровчого комплексу та практичне заняття «Знайомство зі спеціальним спортивним обладнанням та особливості його використання. Змагання, дитячі спортивні ігри».
Екскурсія: Дорога до школи (до дитячої поліклініки, до бібліотеки, до театру тощо). Особливості пересування та дотримання техніки безпеки.
2 клас
Екскурсія до бібліотеки (шкільної, міської). Зустріч з місцевим письменником. Популяризація дитячої книги.
Екскурсія до лісу, парку: «Природа навколо нас».
Екскурсія до кінотеатру. Перегляд кінофільму з наступним обговоренням.
Екскурсія до фізкультурно-оздоровчого комплексу (стадіону)
3 клас
Екскурсія: «Спостереження за природою і працею людей своєї місцевості». Відображення вражень у різних видах і формах мистецтва.
Заняття з Правил дорожнього руху на спеціально розміченому майданчику |або на вулиці.
Екскурсія по місту. Практичне заняття «Перехід вулиці».

Екскурсія:»рельєфний дизайн місцевості рідного краю. Штучний та природний дизайни»
4 клас
Екскурсія: «Спостереження за рослинами, тваринами, погодними умовами свого краю»
Екскурсія до краєзнавчого музею.
Екскурсія літературними стежинами.
Ігри та заняття з повторення правил безпечної поведінки учнів на вулицях і дорогах.
5 клас
Екскурсії «Умови існування рослин і тварин нашого краю», «Вода в природі, її стани і значення».
Екскурсія до краєзнавчого музею.
Практичні заняття: «Природа рідного краю», «Природні явища навколо нас»
Ігри та заняття з повторення правил безпечної поведінки учнів на вулицях і дорогах.
6 клас
Екскурсія: «Пам'ятки рідного краю»
Екскурсії: «Осінні явища в житті рослин. Пристосованість рослин до середовища існування»
Практичні заняття: конкурси «Знавець рідної мови», художнє читання Систематизація матеріалів з літератури рідного краю. Бібліотечна година.
Практичні заняття: «Ознайомлення з компонентами природи своєї місцевості», «Грунт і рослини», «Орієнтування на місцевості», «Окомірне знімання з планшетом невеликої території»; «Спостереження за погодою і опрацювання зібраних матеріалів»
7 клас
Екскурсія «Літературними стежками»;
Практичні заняття: «Збір та систематизація матеріалів з історії та культури рідного краю»; «Збір та запис народних пісень»;
Екскурсії: «Квітково-декоративні рослини», «Бур’яни, їх морфолого-біологічні особливості», «Рослини водойм і прибережжя», «Водорості, мохи, гриби, лишайники вашої місцевості», «Різноманітність рослинного світу»;
Екскурсія в ліс. Ознайомлення з різноманітністю комах, знайомство з голосами птахів, вивчення слідів ссавців. Вивчення взаємозв'язків компонентів природи. Ознайомлення з різноманітністю комах та хребетних тварин.
8 клас
Екскурсія до місцевої лікарні (травматологічний пункт тощо)
Екскурсія «Тої слави козацької повік не забудеш»
Практичне заняття (ділова гра): "Проблеми раціонального природокористування в Україні".
Екскурсії до професійно-технічних навчальних закладів.
10 клас
Екскурсія по історичних місцях рідного краю
Практичні заняття: Реклама-презентація країн світу.
Екскурсії до професійно-технічних навчальних закладів.
Екскурсія «Сезонні зміни в біогеоценозах», «Різноманітність і пристосованість організмів».

Зважаючи на викладене, кількість фактично проведених учителями уроків може бути меншою від попередньо запланованої. У такому випадку навчальний заклад та вчителі обов'язково мають вжити заходів щодо освоєння здобувачами

освіти змісту кожного навчального предмета в повному обсязі за рахунок ущільнення, самостійного опрацювання, засобів дистанційного навчання тощо.

Менша кількість проведених учителем уроків через об’єктивні обставини не може бути причиною вирахувань з його заробітної плати, оскільки Інструкцією про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти (пункт 77), затвердженою наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 №102, поточна редакція від 11.06.2007 №471 «Про внесення змін до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати» передбачено, що у випадку, коли в окремі дні (місяці) заняття не проводяться з незалежних від учителя причин, його оплата здійснюється з розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, за умови, що вчитель (викладач) виконує іншу організаційно-педагогічну роботу.

У випускних 4-х, 9-х, 11-х класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979. (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки №1431 від 24.12.2021),

Строки проведення атестації в закладі освіти затверджує керівник закладу освіти в межах навчального року.

Третій предмет для проведення державної підсумкової атестації у 9-х класах обирається зі списку, зазначеному у додатку 2 до наказу МОН від 25.01.2019 №59 у редакції наказу від 01.02.2019 №116, за рішенням педагогічної ради закладу освіти, ухваленим з урахуванням побажань здобувачів освіти та затвердженим наказом керівника закладу освіти. Процедуру вибору третього предмета, керуючись чинним в Україні законодавством, а саме статтею 23 та підпунктом 1 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту», встановлює заклад освіти.

Протягом навчального року проводяться діагностичні роботи для здобувачів освіти 3-4 класів з української мови, математики, Я досліджую світ та моніторинги знань здобувачів освіти 5-11 класів з української мови, математики та предметів, що виносяться на ЗНО.

У школі працюють дві спецгрупи з фізичної культури.

У закладі проводяться такі санітарно-гігієнічні заходи: фізкультхвилинки на уроках, провітрювання кабінетів після кожного уроку, вологе прибирання класної дошки, частково підлоги.

Прибирання класів, майстерень, навчальних кабінетів проводиться після закінчення останнього уроку, а спортивного залу – після кожного уроку і після закінчення уроків, занять, секцій.

Організація освітнього процесу під час дії воєнного стану

Під час освітнього процесу в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», навчання переривається, а учасники освітнього процесу переходять до сховища і перебувають там до скасування тривоги. Форма освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року – залежно від безпекової ситуації в населеному пункті.

У зв'язку з відсутністю укриття у ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 ім. В.О.Нижниченка, враховуючи результати комісійного огляду найпростіших укриттів, що підтверджуються Актами оцінки об'єкта щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття, визначено укриття ЗОШ І-ІІІ ступенів №2.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» із змінами згідно і доповненнями, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 №572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 №921, наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 №401: 1-11 класи з наповнюваністю понад 27 учнів діляться на дві групи при вивченні англійської мови, 5-11 класи з наповнюваністю понад 27 осіб діляться на дві групи (хлопці, дівчата) на заняттях з технологій та трудового навчання за умови, якщо в кожній групі наповнюваність не менше 8 осіб, 10-11 класи з наповнюваністю понад 27 осіб діляться на дві групи (хлопці, дівчата) на заняттях з фізичної культури за умови, якщо в кожній групі наповнюваність не менше 8 осіб; 2-11 класи діляться на заняття з інформатики (робота з комп'ютерами) за умови, якщо в кожній групі наповнюваність не менше 8 осіб. Поділ класів з навчального предмету «Захист України» на групи юнаків та дівчат здійснюється незалежно від кількості учнів у класі. Проте якщо

у групі є менше ніж 5 осіб, то учні цієї групи навчаються за індивідуальними навчальними планами.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Організація інклюзивної та індивідуальної форм навчання

Для учнів з особливими освітніми потребами у школі забезпечується індивідуальна та інклюзивна форми навчання.

Інклюзивне навчання є способом організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в закладі, яке організовується за інституційною формою здобуття освіти та передбачає включення дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу спільно з іншими учнями класу.

Інклюзивний клас – це клас у закладі загальної середньої освіти, в якому серед інших учнів навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. При цьому особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного учня індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу асистентом вчителя, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, забезпечення учня спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку.

Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №483 від 26.04.2022).

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» інклюзивні або спеціальні класи утворюються в обов'язковому порядку на підставі заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами, до якої обов'язково додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 16.04.2018 №367, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.05.2018 за №564/32016).

Порядком організації інклюзивного навчання визначено, за якими освітніми програмами, підручниками, методичними підходами організовується

навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі, надані рекомендації щодо складання розкладу уроків для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня.

Безпосередня організація інклюзивного навчання у закладі здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу. Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені у Примірному положенні про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженим наказом МОН від 08.06.2018 №609.

У 2023-2024 навчальному році інклюзивне навчання організовано для учнів:

№	ПІП	Клас	Рівень підтримки	Рекомендована освітня програма
1.	Курманчук Дмитро Павлович	1-Б	3	Адаптація/модифікація типової освітньої програми. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами.
2.	Рудановський Міхаіл Дмитрович	1-Б	3	Адаптація/модифікація типова освітньої програма закладу освіти
3.	Лайло Максим Юрійович	1-А	3	Адаптація/модифікація типової освітньої програми. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами.
4.	Сиротенко Злата Артурівна	2-А	4	Модифікація змісту навчальних предметів (шляхом спрощення, виключення, об’єднання тощо), навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів зі зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання
5.	Гуржій Єгор Олесандрович	2-Б	3	Освітня програма закладу загальної середньої освіти. За потреби

				адаптувати зміст навчальної програми.
6.	Перовська Ніколь Андріївна	2-В	4	Модифікація/адаптація типової освітньої програми закладу освіти
7.	Підгорний Олександр Олексійович	2-В	3	Модифікація/адаптація типова освітньої програма закладу освіти
8.	Обжигайло Мілана Олексіївна	4-Г	3	Освітня програма закладу загальної середньої освіти з корекціно-розвитковим складником для дітей з інтелектуальними порушеннями (легкий ступінь)
9.	Нескоромний Данило Олегович	6 (Григоро-Бригадирівська філія)	2	Типова освітня програма закладу освіти. Адаптація змісту навчальних предметів.
10.	Котяхова Софія Олександрівна	6-А	3	Типова освітня програма закладу освіти. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами.
11.	Бугуєва Дар'я Сергіївна	6-А	3	Типова освітня програма закладу освіти. Адаптація/модифікація освітньої програми.
12.	Мєщанінов Данило Володимирович	6-Б	2	Типова освітня програма закладу освіти. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами.
13.	Борщер Єва Павлівна	6-Г	2	Адаптація/модифікація освітньої програми (навчальних предметів). Адаптація навчальних матеріалів відповідно до особливостей зорової функції
14.	Муха Андрій Русланович	5-А	3	Адаптація/модифікація типової освітньої програми. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальна форма здобуття освіти (педагогічний патронаж) організовується, зокрема, для осіб з особливими освітніми потребами, які,

відповідно до висновку лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, за станом здоров'я не можуть здобувати освіту за денною формою.

Кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми здобуття освіти (педагогічний патронаж) визначається відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану за умови виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти і становить:

- 1-4 класи – 10 годин на тиждень на здобувача освіти;
- 5-9 класи – 14 годин на тиждень на здобувача освіти.

В закладі може бути організована сімейна (домашня) форма навчання. Вона діє для учнів, чиї батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте, учня зараховують до школи та закріплюють за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі, відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту.

Здобувачі освіти за сімейною (домашньою) формою проходять підсумкове (семестрове та річне, що здійснюється за результатами семестрового) оцінювання, а також атестацію.

Для запобігання порушень прав дітей та забезпечення виконання обов’язків батьків, інших законних представників заклад освіти інформує відповідну службу у справах дітей про зарахування (переведення) здобувачів освіти на сімейну (домашню) форму.

Для спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти батьки, інші законні представники використовують портфоліо, в якому фіксуються результати навчання.

Для здобувача освіти, який навчається за Державним стандартом початкової освіти, формувальне та підсумкове оцінювання відбувається за спільної участі педагогічного працівника та одного з батьків, інших законних представників може бути організовано в освітньому середовищі, звичному для здобувача освіти.

Порядок організації здобуття загальної середньої освіти за індивідуальною формою регламентується Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України №165 від 15.02.2023).

Керівник закладу забезпечує реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом розроблення індивідуальних навчальних планів та індивідуальних програм розвитку (для осіб з особливими освітніми потребами).

Організація освітнього процесу у дошкільному підрозділі Григоро-Бригадирівської філії

Освітній процес у дошкільному підрозділі Григоро-Бригадирівської філії Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 ім.В.О.Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Освітній процес у дошкільному підрозділі здійснюється за програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України. Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (від 03 грудня 2021 року (протокол № 6) (лист ІМЗО від 06. 12. 2021 № 22.1/12-Г-751).

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, літній оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня. Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, складає 110 днів:

літні – 90 календарних днів з 1 червня по 31 серпня,

осінні – 5 календарних днів з 31 жовтня по 04 листопада,

зимові – 10 календарних днів з 01 січня по 10 січня,

весняні – 5 (10) календарних днів з 27 березня по 31 березня.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

У дошкільному підрозділі встановлено 5-денний навчальний тиждень. Заклад працює з 07.00 до 17.30.

***Тривалість спеціально організованих занять становить*:**

- для дітей віком від 3 до 4 років – не більше 15 хвилин;
- для дітей віком від 4 до 5 років –20 хвилин;
- для дітей віком від 5 до 6(7) років –25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня для дітей віком 3-5 років не перевищує двох, для дітей віком 5-6(7) років – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилинки.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається.

Визначаючи обсяг рухової активності дітей на фізкультурних заняттях, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості.

Тривалість фізкультурних занять становить:

- від 3 до 4 років – 20 хвилин;
- від 4 до 5 років – 25 хвилин;
- від 5 до 6(7) років – 25-30 хвилин.

РОЗДІЛ 1

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Освітня програма школи І ступеня (початкова освіта) розроблена з метою впровадження Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 30.09.2020 №898).

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти початкової освіти

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, забороною будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності;

− розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;

− міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;

− забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;

− утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);

− плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;

− формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Початкова освіта має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Вільне володіння державною мовою	Уміє: усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовий вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2.	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Розуміє: прості висловлювання іноземною мовою, спілкується нею у відповідних ситуаціях, оволодіває навичками міжкультурного спілкування.
3.	Математична компетентність	Уміє виявляти прості математичні залежності в навколишньому світі, моделює процеси та ситуації із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлює ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

4.	Компетентності у галузі природничих наук, техніки, технологій	Уміє: пропонувати нові ідеї, прагне до пошуку та допитливості, самостійно чи в групі спостерігає та досліджує, формулює припущення і робить висновки на основі проведених дослідів, прагне пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5.	Інноваційність	Учень/учениця відкритий до нових ідей, ініціює зміни у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), забезпечує подальшу здатність успішно навчатися, відчуває себе частиною спільноти і бере участь у справах громади.
6.	Екологічна компетентність	Усвідомлює основи екологічного природокористування, дотримується правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміє важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства. Розуміє взаємозв'язок людини й навколишнього середовища та її залежність від природних ресурсів; готовий обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні; уміє презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.
7.	Інформаційно - комунікаційна компетентність	Уміє опановувати основу цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатний безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8.	Навчання впродовж життя	Опановує уміння і навички, необхідні для подальшого навчання, організовує власне навчальне середовище, вміє здобувати нову інформацію з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчання працювати самостійно та в групі.
9.	Громадянські та соціальні компетентності	Усвідомлює рівні права і можливості, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, є активним у житті класу та школи, поважає права інших осіб, уміє діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінує культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливо ставиться до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримується здорового способу життя. Дає обґрунтовану оцінку особливостям життєдіяльності в демократичному суспільстві, презентує свою роль у його розвитку; висловлює свою громадянську позицію та свої погляди щодо різноманітних соціальних проблем як у власній країні, так і у світовому просторі; дискутує довкола питань про свою роль і місце у сучасному середовищі, обґрунтовуючи власні погляди

		конкретними прикладами із життя світової спільноти.
10.	Культурна компетентність	Долучається до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
11.	Підприємливість, фінансова грамотність	Уміє застосовувати на практиці набуті знання; прагне до гідної соціальної та професійної самореалізації, ініціативний, готовий брати відповідальність за власні рішення, вміє організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлює етичних цінностей ефективної співпраці, готовий до втілення в життя ініційованих ідей, приймає власні рішення.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в новій ситуації.

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання

Загальний обсяг навчального тижневого навантаження для учнів

1 класу – 23 години на тиждень;
2 класу – 25 годин на тиждень;
3класу – 26 годин на тиждень;
4 класу – 26 годин на тиждень.

Обсяг навчального навантаження на рік для учнів 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1680 годин/навчальний рік:

для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження на рік для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1820 годин/навчальний рік:

для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік;

для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм навчальний план освітньої програми закладу на 2023-2024 навчальний рік складається за Типовими навчальними планами для початкової школи з навчанням українською мовою:

- Для 1-4-х класів – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Григоро-Бригадирівська філія

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм навчальний план освітньої програми закладу на 2023-2024 навчальний рік складається за Типовими навчальними планами для початкової школи з навчанням українською мовою:

- Для 1-го класу – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».
- Для 2-4-х класів – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій

передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Вимоги до обов’язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров’язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Інформатична освітня галузь вивчається як окремий навчальний предмет 1 годину на тиждень, при цьому у викладанні інформатики передбачено дотримання теми, що вивчається протягом місяця.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Розподіл годин варіативної складової передбачається на збільшення годин, підсилення предметів інваріантної складової:

– на вивчення математики – 1год. (1-4 класи).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (Додаток 1).

Перелік навчальних програм початкової освіти

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Для 1-4-х класів Типовий навчальним план освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».
2	Для 2-4-х класів –Типовий навчальний план освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Опис форм організації освітнього процесу

Навчальний день у 1-4 класах Нової української школи розпочинається ранковими зустрічами, метою яких є створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі та формування в учнів мотивації до навчальної діяльності. На ранкову зустріч відводяться перші 15-25 хвилин навчального дня. Основними формами організації освітнього процесу в початкових класах є різні типи уроку, а також екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, дослідницькі, інформаційні та мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Учні 3 класу розпочинають другий цикл початкової освіти. Він передбачає інтегративно-предметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно-пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює певні організаційні зміни та вибір таких методик, які створюють для учня ситуацію самостійного вибору, вияву відповідальності й ініціативності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності в команді вирішувати проблеми. Відповідно основними видами діяльності учнів мають бути дослідницька, пошукова, творча тощо. Ігрову діяльність пропонується організовувати для проведення дидактичних, ділових ігор, ігорстратегій тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Однією з ключових змін в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовуємо вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражаються вербальною оцінкою, об’єктивних результатів навчання у 1-3 класах – вербальною оцінкою, у 4 класах рівневою оцінкою.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для здобувача освіти та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання;
- підсумкового оцінювання.

Критерії оцінювання

Оцінювання це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей здобувача освіти кожного, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції здобувачів через активне залучення його/її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу здобувачів, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.

Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання здобувачів освіти, у тому числі процес їх досягнення. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання – це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

− формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

− підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу

опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути:

за формою – індивідуальною, груповою, фронтальною; за способом виконання – усною (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо); письмовою(окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи); практичною (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо); програмованою (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, оцінку визначають як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

З урахуванням мети оцінювання змінено підходи до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу використовуємо вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Рамка оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Рівень навчальних досягнень	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: – визначає самостійно об’єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов’язані з ними об’єкти; – характеризує об’єкти, визначає їх спільні и відміні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об’єктами; класифікує об’єкти; – застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; – знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність

	інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; – прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії.
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: − визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; − називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти, установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; − застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; − знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; − пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/поминки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: − визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; − називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; − відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;

	− знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; − коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; − визначає утруднення/поминки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількаразового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: – розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за завданнями орієнтирами; – називає окремі ознаки об'єктів; – відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; – знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; – коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату.

Формувальне оцінювання

Організовуючи освітній процес в закладі освіти враховується, що формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Формувальне оцінювання спрямовують на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учителю пропонується здійснювати постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.

Формувальне оцінювання здійснюється в психологічно комфортних умовах, що передбачає рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність, зазвичай, розпочинають із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.

2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання. Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить оцінювальну діяльність прозорою і зрозумілою та сприяє формуванню позитивного ставлення до неї. Під час добору критеріїв оцінювання для кожного конкретного навчального завдання/системи навчальних завдань слід враховувати, що критерії – це набір якісних характеристик результату навчання, які використовують для формулювання оцінювального судження щодо нього.

3. Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання. Для організації самооцінювання і взаємооцінювання можна використовуються різноманітні інструменти зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі у навчанні обговорюються з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Під час взаємооцінювання формуються уміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитись досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значущості кожного в колективі.

4. Створення умов для формування уміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності учнів вчитель спрямовує на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності й визначення кроків подальшого навчання з метою покращення результатів.

5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Корекція виконаної роботи буде одним із важливих елементів процесу поетапного формування навчальних дій. Учитель може привернути увагу школяра на алгоритм виконання завдання, зразок, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Вибір інструментів корекції здійснюють з урахуванням психологічних особливостей дитини та рівня опанування нею навчального матеріалу. Під час корекції надається перевага індивідуальній роботі.

Об'єктами формувального оцінювання можуть бути як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання. Для співвіднесення навчальних дій учня/учениці з етапами досягнення результату

використовується Орієнтовну рамку оцінювання, відповідно до яких процес досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання об'єкта вивчення; репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях; продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типовим навчальних ситуаціях; продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях.

Результати формувального оцінювання виражаються вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів, При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності. Її проводять з метою:

− визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;

− виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення корективів до календарно-тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;

− прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

Змістовим наповненням тематичної діагностувальної роботи є система навчальних завдань, що передбачають різні рівні реалізації навчальної діяльності та за результатами виконання яких можна отримати об'єктивну інформацію про досягнення групи взаємопов'язаних очікуваних результатів навчання учня на певному етапі опанування програмовим матеріалом.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначається з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добираються з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові

завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добираються таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель може визначати самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (1-4 кл.), читання (2-4 кл), говоріння (1-4 кл), письмо (2-4 кл.). Комбінування навчальних завдань у діагностувальних роботах вчитель може здійснювати самостійно. Водночас можна скористатися порадами щодо комбінування завдань у діагностувальних робіт з мови навчання.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного із результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з

тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі, тематичні діагностувальні роботи можуть містити тестові завдання закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, практичні роботи з картами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, не проводять.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/нтегрованого курсу учитель визначає самостійно під час складання календарно-тематичного плану. При цьому пропонуємо враховувати навчальні можливості учнів класу, особливості предмета вивчення/ інтегрованого курсу, блок обов'язкових результатів навчання, сформованість яких має бути зазначена у свідоцтві досягнень, та відповідні навчальні завдання для оцінювання, на які орієнтує методика навчання предмета, а також кількість навчальних годин, виділених на предмет в освітній програмі.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Наступний урок після виконання тематичної діагностувальної роботи проводиться з метою встановлення зворотного зв'язку щодо якості учіння, зокрема виявлення прогресу здобувача освіти відносно себе самого, створення умов для усунення виявлених утруднень у досягненні очікуваних результатів навчання. На такому уроці організовується аналіз виконаних завдань та роботу над виправленням і попередженням помилок. Під час зворотного зв'язку з учнями за результатами тематичного оцінювання учитель має можливість зорієнтувати їх на успіх, спрямувати на саморозвиток і самовдосконалення. Ця робота може бути фронтальною під керівництвом учителя, груповою чи індивідуальною залежно від кількості виявлених типових утруднень у

досягненні результатів навчання, які підлягали діагностуванню, та готовності учнів самостійно їх опрацьовувати.

Підсумкове оцінювання

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти проводять державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року, надається у Свідоцтві досягнень. Для здобувачів початкової освіти розроблені два примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання. Обидва примірні зразки свідоцтв досягнень містять такі частини: «Характеристика навчальної діяльності», «Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «Рекомендації вчителя», «Побажання батьків».

У першій частині свідоцтва досягнень учня надається характеристика навчальної діяльності учня/учениці, показники якої підлягають лише вербальному оцінюванню з висновком: показник виявляється під час навчальної

діяльності, що у графі «Сформовано (✓)/ще формується» позначається ✓; виявлення показника потребує спонукання/розвитку, про що у цій графі позначення не робиться, щоб надати перспективу для виявлення даного показника на наступних етапах навчання.

У другій частині свідоцтва досягнень учня/учениці фіксується оцінка щодо сформованості того чи іншого результату навчання за освітніми галузями. За умов використання вербальної оцінки (1-3 класи) у графі «Сформовано (✓)/ще формується//Рівень результату навчання» стан сформованості результату навчання позначається ✓, або позначення не робиться (якщо результат ще формується), що як і в попередньому випадку надає перспективу для подальшого формування результату навчання. За умов використання рівневої оцінки (4 клас) у графі «Сформовано (✓)/ще формується//Рівень результату навчання» позначається буквами В/Д/С/П рівень сформованості результату навчання.

У частині «Рекомендації вчителя» словесно конкретизується сформованість результатів навчання учнів та окреслюються орієнтири індивідуальної траєкторії навчання учня/учениці.

У частині «Побажання батьків/осіб, що їх замінюють» батьки/особи, що їх замінюють можуть записувати власну думку щодо результатів навчання їхніх дітей, висловлювати побажання щодо подальшої співпраці із закладом освіти з питання навчання дитини.

Свідоцтво досягнень учня підписує учитель класу, батьки учня, керівник закладу освіти. Оригінал документа зберігають батьки учня/учениці чи особи, що їх замінюють. Копія документа з відміткою «Згідно з оригіналом», що закріплено печаткою, зберігається в особовій справі учня.

РОЗДІЛ 2

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Освітня програма базової середньої освіти для 5-9 розроблена з метою впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти».

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня/учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 №160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02 2016 за №184/28314.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової середньої освіти

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

− повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

− забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

− дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

− становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

− формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

− створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

− утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;

− формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

− лекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

5. Базова середня освіта має 2 цикли: адаптаційний (5–6 класи) та базове предметне навчання (7–9 класи), що дають змогу враховувати вікові та індивідуальні особливості розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

6. Вимоги до обов’язкових результатів навчання визначено на основі компетентнісного підходу.

7. До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

− здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

− здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

− відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

− здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

− здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

− відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

− відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв’язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

− спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;

− виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних

культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

8. Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

9. Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 клас)

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього в Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлюється у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними згідно з типовим навчальним планом за галузями, заклад освіти

визначив обсяг фактичного річного навантаження наступним чином:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5-ті класи	Кількість годин 5 клас (Григоро-Бригадирівська філія)	Кількість годин 6-ті класи	Кількість годин 6 клас (Григоро-Бригадирівська філія)
Мовно-літературна	На тиждень	11	11	11	11
	На рік	385	385	385	385
Математична	На тиждень	5	5	5	5
	На рік	175	175	175	175
Природнича	На тиждень	2	2	4	4
	На рік	70	70	140	140
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Технологічна	На тиждень	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105
Усього	На тиждень	**29**	**29**	**32**	**32**
	На рік	**1015**	**1015**	**1120**	**1120**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	**31**	**31**	**34**	**34**
	На рік	**1085**	**1085**	**1190**	**1190**
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	**28**	**28**	**31**	**31**
	На рік	**980**	**980**	**1085**	**1085**

Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти розроблена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма для другого циклу базового предметного навчання базової середньої освіти (7-9 класи) розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021.

Детальний навчальний план наведено у додатку 2.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна, у тому числі: Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров’язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МИО)
- Фізична культура (ФІО).

У 5-тих класах освітня галузь «Соціальна і здоров’язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добротут». Предмет «Етика» вивчається в рамках інтегрованого курсу «Здоров’я, безпека та добротут».

У 6-тих класах освітня галузь «Соціальна і здоров’язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добротут». Предмет

«Вчимося жити разом» вивчається в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добротут».

Предмети інваріантної та варіативної складових навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 3,5), викладатимуться упродовж навчального року за розкладом: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині протягом одного семестру.

Перелік модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Враховуючи кадрове та матеріально- технічне забезпечення, педагогічна рада школи на 2023-2024 навчальний рік обрала наступні модельні програми:

5 клас

(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 №795)

1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.)
2.	Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В. П., Січкар, С. І., Шило С. Б.)
3.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.)
4.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.)
5.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О.С.)
6.	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.)
7.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.)
8.	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ашортіа Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелещенко Т., Щупак І.)
9.	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)

10.	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)
11.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
12.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М., Просіна О.В.).
13.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші)
14.	Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.)
15.	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артєм'єва О.Є.)
16.	Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 клас» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.)

6 клас

(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 №795)

1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
2.	Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В. П., Січкар, С. І., Шило С. Б.)
3.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.)
4.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.)
5.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О.С.)
6.	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шаламов Р.В., Каліберда М.С., Григорович О.В., Фіцайло С.С.).
7.	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)
8.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.)

9.	Модельна навчальна програма курсу морального спрямування «Вчимося жити разом. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.).
10.	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)
11.	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)
12.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
13.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М., Просіна О.В.).
14.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші)
15.	Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.)
16.	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артєм'єва О.Є.)
17.	Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 клас» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.)

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусії, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Сформовані

компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах і ланках (зокрема робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Система оцінювання має на меті допомогти вчителеві конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об’єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов’язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» основними видами оцінювання результатів учнів є поточне формувальне (оцінювання для навчання) та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання, з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів.

Під час організації формувального поточного оцінювання у діяльності вчителя використовується алгоритм:

− Формулювання об’єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (заняття, тиждень, вивчення теми). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

− Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року, залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

− Надання учням зворотного зв’язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв’язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Доцільно акцентувати увагу на позитивній динаміці досягнень, не протиставляти учнів одне одному.

− Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності учні спрямовуються на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Завдання вчителя – створити умови для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання.

− Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Формувальне оцінювання має на меті підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Опис інструментарію формувального оцінювання наведено у Додатку 5.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов’язкового освітнього компонента навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень школярів.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок I та II семестру. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, зокрема графічної (шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами тощо).

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями принципів доброчесності: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів 5 класу в I семестрі протягом адаптаційного періоду (вересень-жовтень) здійснюватиметься за рівневою шкалою, а його результати позначатимуться словами або відповідними літерами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В), та супроводжуватимуться вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці. З листопада відбудеться перехід до оцінювання за бальною шкалою.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Критерії оцінювання результатів навчання за освітніми галузями зазначені у модельних та навчальних програмах.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Початковий	**1**	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
Середній	**4**	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	**7**	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	**10**	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти (Додаток 6).

Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Спостереження проводяться упродовж року за планом визначеним закладом освіти (Додаток 7). Рекомендовано позначати особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь.

Стан сформованості навчальної діяльності здійснюється вербально шляхом виставлення відповідної позначки √ навпроти рівня сформованого уміння.

Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу.

Зазначена графа у Свідоцтві досягнень заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом.

Свідоцтво досягнень учня підписує учитель класу, батьки учня, керівник закладу освіти. Оригінал документа зберігають батьки учня/учениці чи особи, що їх замінюють. Копія документа з відміткою «Згідно з оригіналом», що закріплено печаткою, зберігається в особовій справі учня.

Учителі-предметники заповнюють щоденник спостережень «Характеристика навчальної діяльності» в електронному вигляді (Excel-таблиця) (Додаток 8) 4 рази на рік шляхом виставлення відповідних позначок:

1 – потребує значної уваги та допомоги;

2 – досягає результату за допомогою вчителя;

3 – демонструє помітний прогрес;

4 – має значні успіхи.

Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

Другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (7-мі пілотні класи)

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг річного навчального навантаження наведено в таблиці:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 7-Б, 7-В (пілотні класи)
Мовно-літературна	На тиждень	10
	На рік	350
Математична	На тиждень	5
	На рік	175
Природнича	На тиждень	7,5
	На рік	262,5
Соціальна і здоров’я-збережувальна	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	2
	На рік	70
Технологічна	На тиждень	1
	На рік	35
Інформатична	На тиждень	2
	На рік	70
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	**34**
	На рік	**1190**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	1
	На рік	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	**35**
	На рік	**1225**
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	**32**
	На рік	**1120**

Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

У навчальному плані визначено перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси вибіркового освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів.

Навчальне навантаження навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначено в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна, у тому числі: Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров’язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МИО)
- Фізична культура (ФІО).

Особливості реалізації освітніх галузей, внутрішньогалузевої та міжгалузевої інтеграції.

Мовно-літературна освітня галузь реалізована в навчальному плані через окремі предмети – українська мова, українська література, зарубіжна література;

Розподіл годин тижневого навантаження є таким: українська мова – 3 години, українська література – 2 години, зарубіжна література – 1,5 години, іноземна мова – 3,5 години.

Математична освітня галузь реалізована в навчальному плані через інтегрований курс – математика. Навантаження на вивчення інтегрованого курсу «Математика» складає 5 годин на тиждень.

Природнича освітня галузь реалізована в навчальному плані через окремі предмети – біологія, географія, фізика, хімія.

Розподіл годин тижневого навантаження є таким:

7 клас: біологія – 2,5 години, географія – 2 години, фізика – 2 години, хімія – 1,5 година, 0,5 за рахунок додаткових годин;

Соціальна і здоров’язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут». Обсяг тижневого навчального навантаження – 1,5 години.

Громадянська та громадянська та історична освітня галузь реалізована в навчальному плані через інтегрований курс – «Історія: Україна і світ». Обсяг тижневого навчального навантаження – 2 години.

Інформатична освітня галузь реалізована через предмет інформатика. Обсяг тижневого навчального навантаження – 2 години.

Технологічна освітня галузь реалізована через предмет технології. Обсяг тижневого навчального навантаження – 1 година.

Мистецька освітня галузь реалізована в навчальному плані через інтегрований курс «Мистецтво». Обсяг тижневого навчального навантаження – 2 години.

Освітня галузь «Фізична культура» реалізована через предмет фізична культура. Уроки фізичної культури, згідно з частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими й проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображено в навчальному плані.

Реалізація міжгалузевої інтеграції в освітній програмі здійснюється я шляхом упровадження міжгалузевих інтегрованих курсів «Робототехніка» та «STEM».

Детальний опис навчального плану окреслено у додатку 2.

Перелік модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, педагогічна рада школи на 2023-2024 навчальний рік обрала наступні модельні програми:

Модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	
1.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.)
Модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 №324)	

2.	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)
Модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 24 липня 2023 року №883	
3.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Андрук Н.В., Лаврентьева І. В., Хомич О.Л.)
4.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
5.	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.)
6.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Снєгірьова В.В., Бушакова О.В., Горобченко І.В., Каєнко О.В.)
7.	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є.В., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С., Бідний М.В., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Малечко Т.А., Омельяненко І.О., Волкова І.В., Педан О.С. та інші)
8.	Модельна навчальна програма «Історія: Україна і світ. 7-9 класи (інтегрований курс)» (варіант 2) для закладів загальної середньої освіти (автори: Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І.Я.)
Модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року №1001)	
9.	Модельна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.)
10.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
11.	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)
12.	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Лашевська Г.А.)
Модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2023 року №1090)	
13.	Модельна навчальна програма«Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Масол Л.М.)
14.	Модельна навчальна програма «Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.)
15.	Модельна навчальна програма «Математика. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)
16.	Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Засєкіна Т.М., Коршунова О.В., Василашко І.П.)
17.	Модельна навчальна програма«Робототехніка. 7-9 класи»для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І.М., Ченцов О.М.)

Опис форм організації освітнього процесу

Вибір форм залежить від безпекової ситуації в регіоні, наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в обраних закладом модельних навчальних програмах.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусії, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Сформовані компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах і ланках (зокрема робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів

(можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

В оцінюванні результатів навчання учнів/учениць розрізняють *поточне оцінювання, формувальне оцінювання* (оцінювання для навчання або оцінювання «в процесі») та *підсумкове оцінювання* (семестрове, річне).

Поточне, формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити шляхи досягнення кращих результатів навчання, тоді як підсумкове оцінювання має на меті отримати дані про рівень співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом та освітньою програмою.

Частоту та процедури проведення тематичного оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають з урахуванням дидактичної мети відповідної навчальної програми і проводять у формі діагностувальних робіт за групами результатів (однією чи кількома).

Поточне та формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – це постійний процес отримання й надання зворотного зв’язку учням/ученицям щодо успішності їхнього навчального поступу. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації: спостереження за процесом навчання, тестування, діагностувальні роботи, портфоліо та інше.

Оцінювання може бути як формальним, так і неформальним, і повинно відповідати цілям та завданням, які встановлені для конкретного предмета, його здійснюють у різних формах (оцінювання вчителем, взаємооцінювання, самооцінювання).

Поточне та формувальне оцінювання здійснюють постійно й системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації оцінювання:

1) Формулювання об’єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

2) Ознайомлення учнів з критеріями оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

3) Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Увага акцентується лише на позитивній динаміці досягнень учня/учениці. Труднощі в навчанні обговорюються з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надається у письмовій, усній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

4) Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності учнів спрямовують на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

5) Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання «в процесі» є важливою складовою навчального процесу, оскільки воно відбиває реальний навчальний досвід учня/учениці та дозволяє вчителю зрозуміти, як краще підготувати учнів/учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Оцінювання результатів навчання учнів/учениць може відбуватися в такі способи: усний (опитування індивідуальне, групове тощо), письмовий (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальні роботи, диктанти), практичний (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо).

Щоденник спостережень не є регламентованим документом, однак це зручний інструмент для формувального оцінювання, його розробляє вчитель на власний розсуд. Фіксуючи на певному уроці результати навчання в щоденнику спостережень, вчитель визначає, з якою групою загальних результатів навчання з Державного стандарту співвідноситься той чи той очікуваний результат.

Під час оцінювання результатів навчання враховується дотримання учнями/ученицями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею

принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів та загальну оцінку результатів навчання. Здійснюють його з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Загальна оцінка результатів навчання виставляється на основі оцінювання груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюють на підставі загальної оцінки результатів навчання за І та ІІ семестри. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за І та ІІ семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня/учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

Підсумкове та проміжне, оцінювання результатів навчання здійснюється за 12- бальною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, Результати річного оцінювання відображають у Свідоцтві досягнень (Додаток 6) за системою (шкалою), визначеною законодавством: результати позначають цифрами від 1 до 12.

Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року.

Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного етапу освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання результатів навчання учнів/учениць керуються такими категоріями критеріїв:

- робота з текстовою і графічною інформацією;
- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплені навчальним матеріалом;

● комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційнихтехнологій.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання є загальним орієнтиром для розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання учнів/учениць у різних освітніх галузях. Опис кожного бала шкали оцінювання результатів навчання подано з урахуванням структури компетентності, яка складається зі знань, умінь, досвіду діяльності, цінностей, ставлень, а також спільних для всіх компетентностей умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне й системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння оцінювати ризики, приймати рішення, розв’язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Галузеві (предметні) критерії оцінювання розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі та зазначені у навчальних програмах.

Оцінювання результатів навчання учнів/учениць з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляють на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм поточного й підсумкового оцінювання результатів навчання учнів/учениць з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов’язковим урахуванням їхніх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів/учениць 7 класів

Рівні	Бал	Загальна характеристика
Початковий	**1**	*Учень/учениця:* ● сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; ● виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; ● передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	*Учень/учениця:* ● відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; ● виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. ● комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.

	3	*Учень/учениця:* ● відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; ● виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. ● висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	**4**	*Учень/учениця:* ● відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; ● виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; ● використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	*Учень/учениця:* ● застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/явища/навчальні дії; ● виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; ● підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
	6	*Учень/учениця:* ● застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття/явища/навчальні дії, наводить прості приклади; ● виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; ● спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
Достатній	**7**	*Учень/учениця:* ● знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; ● виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.

		● долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставленні запитання.
	8	*Учень / учениця:* ● аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; ● виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; ● запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	*Учень / учениця:* ● аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; ● виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв’язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв’язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ● ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	**10**	*Учень / учениця:* ● виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв’язки між об’єктами, фактами, явищами; ● застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв’язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; ● розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	*Учень / учениця:* ● узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; ● застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; ● узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	*Учень / учениця:*

		● оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях; ● застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; ● виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз’яснення за потреби іншим учасникам

РОЗДІЛ 3

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Освітня програма базової загальної середньої освіти для 7-9 класів розроблена з метою впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №143 від 26.02.2020).

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової середньої освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і

		розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних

		технологій для ефективного розв’язування математичних задач.
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Загальний обсяг навчального навантаження

Освітня програма базової загальної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів складає 3640 годин/навчальний рік:

- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік;
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік;
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (Додаток 3).

Освітня програма дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти. У ньому встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Інваріантна складова навчальних планів 7-9-х класів сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державних стандартів. Реалізація Державного стандарту базової загальної середньої освіти здійснюється за варіантами навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання.

Вивчення освітньої галузі «Суспільствознавство» у 7-9-х класах реалізується через предмети «Історія України» та «Всесвітня історія», у 9-му класі – предмети «Історія України», «Всесвітня історія» та «Основи правознавства».

Освітня галузь «Мистецтво» у 7-А, 7-Г класах реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Освітня галузь «Математика» у освітній програмі школи реалізується через окремі предмети «Алгебра» та «Геометрія» (7-9 класи). У межах галузі «Природознавство» у 7-9-х класах – предмети «Біологія», «Географія», «Фізика» та «Хімія».

Освітня галузь «Технології» у освітній програмі школи реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» у освітній програмі школи реалізується через окремі предмети «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Повноцінність базової загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Враховуючи кадрове забезпечення, варіативна складова навчального плану використовується на збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальних та групових занять і консультацій.

Предмети інваріантної та варіативної складових навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 2,5; 3,5), викладатимуться упродовж навчального року за розкладом: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині протягом одного семестру.

Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей

Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план базової середньої освіти розроблені відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405 (Таблиця 1 – для 5-9 класів). Детальний опис наведено у додатку 3.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна (англійська та німецька) мова, зарубіжна література);
- Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства);
- Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво);
- Математика (математика, алгебра, геометрія);
- Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія);
- Технології (трудове навчання, інформатика);
- Здоров’я і фізична культура (основи здоров’я, фізична культура).

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня

№ з/п	Назва навчальної програми	Автор	Затверджено
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г.Т., Голуб Н.Б., Глазова О.П.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
2.	Українська література. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Мовчан Р.В., Івасюк О.М., Кавун Л.І.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
3.	Біологія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	(колектив авторів). Модератор оновлення 2017 рік: Козленко О.Г. Члени Авторської групи: Шаламов Р.В., Брайловська І.М., Віркун В.О., Дем'янчук І.М., Кононенко Л.М., Матяш Н.Ю., Середа Т.В., Скрип В.В., Фіцайло С.С.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
4.	Всесвітня історія. 6-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
5.	Географія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Олійник Я.Б., Гладковський Р.В., Даценко Л.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
6.	Зарубіжна література 6-9 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Фоміна С.П.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
7.	Інформатика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Жалдак М.І., Горошко Ю.В., Завадський І.О.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
8.	Історія України. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., МудрийМ.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
9.	Математика. 6 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив. Бурда М.І, Мальований Ю.І.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
10.	Алгебра 7-9 кл.	Авторський колектив. Бурда М.І, Мальований Ю.І.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
11.	Геометрія 7-9 кл.	Авторський колектив. Бурда М.І, Мальований Ю.І.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804

12.	Правознавство, 9 клас (практичний курс). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ремех Т., Муза О., Євтушенко Р.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
13.	Фізика.7-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
14.	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Тимчик М.В., Алексєйчук Є.Ю., Деревянко В.В. та інші	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
15.	Хімія.7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
16.	Іноземні мови 6-9 кл	Авторський склад за редакцією:.Редько В.Г.	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
17.	Трудове навчання.6-9 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	Сидоренко В.К. та інші	Наказ МОН від 07.06.2017 №804
18.	Основи здоров 'я 6-9 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Укладачі програми: Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Москаленко О.Л., Дерев'янко В.В., Пономаренко В.С., Поліщук Н.М., Фіцайло С.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698

Перелік програм для вивчення факультативних курсів та курсів за вибором

№ п/п	Факультативні курси та курси за вибором	Назва навчальної програми
1.	Робототехніка (7 клас)	Програма курсу за вибором «Робототехніка 8-9 клас» (авт. Василюк А.Д., Клименко П.О., Ніфантьєв К.С.). Рекомендована Міністерством освіти і науки України (Лист ІМЗО від 10.04.2018 №22.1/12-Г-199).
2.	Економіка (8-9 клас)	Програма курсу за вибором для учнів 8 (9) класу (35 годин) загальноосвітніх навчальних закладів Майбогіна Н.В. (Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-571).

3.	Креслення (9 клас)	Навчальна програма «Креслення» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист МОН від 19.11.2018 №1/11-17681).
4.	Українознавство (5-9 клас)	«Українознавство» (автори-укладачі Ціпко А., Бойко Т., Бойко С., Газізова О.) Рекомендована Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.08.2020 №1/11-5310).
5.	Логіка (7-9 клас)	Програма факультативного курсу для 5-9 класів «Логіка» (Автори: Буковська О.І.). Рекомендована Міністерством освіти і науки України (Лист ІМЗО від 10.07.2020 №22.1/12-Г-557)
6.	«Ділова українська мова. Культура усного та писемного мовлення»	Навчальна програма курсу за вибором «Ділова українська мова. Культура усного та писемного мовлення» (Авт. Олійник А.М.) Рекомендована Міністерством освіти і науки України (Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальних програм за №3.0378-2022

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусії, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Сформовані компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття – це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах і ланках (зокрема робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти 7-9 класів здійснюється згідно з наказом МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 19.08.2016 №1009) та методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до наведених критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів:

Початковий	**1 бал**	Учні розрізняють об'єкти вивчення.
	2 бал	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3 бал	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.
Середній	**4 бали**	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.

	5 балів	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й невідповідностями дати визначення понять, правило.
	6 балів	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
Достатній	**7 балів**	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8 балів	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9 балів	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
Високий	**10 балів**	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11 балів	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12 балів	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і

первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.2008 №186 та погоджено Міністерством юстиції України №279/14970 від 02.04.2008, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

У процесі навчання, зокрема під час оцінювання, вчитель повинен виявляти доброзичливість, вимогливість поєднувати з індивідуальним підходом,

тобто порівнювати виявлені досягнення учня (учениці) не тільки з нормою, а з його (її) попередніми невдачами чи успіхами.

РОЗДІЛ 4

ПРОФІЛЬНА ОСВІТА

Освітня програма профільної освіти для 10-11 класів є продовженням освітньої програми базової середньої освіти. Програма розроблена з урахуванням психолого-педагогічних особливостей розвитку дітей 16-18 років. Програма враховує, що провідною діяльністю учнів даного вікового періоду є самовизначення як практика формування, пов'язана з конструюванням можливих образів майбутнього, проектуванням і плануванням в ньому своєї індивідуальної траєкторії (свого шляху). Так як формування старших школярів відбувається через набуття практичного мислення, то одиницею організації змісту освіти стає «проблема» і проблемна організація навчального матеріалу, що передбачає особистісно-компетентнісну організацію навчальної діяльності. Освітня програма повної загальної середньої освіти розроблена розроблена з метою впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №143 від 26.02.2020).

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Профільна середня освіта здобувається, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти профільної освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач;

		використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди –

		це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної ї освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (Додаток 4).

Навчальний план для 10-11-х класів розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти.

Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Реалізація Державного стандарту повної загальної середньої освіти здійснюється за другим варіантом реалізації освітнього процесу (таблиця 2, наказ МОН України від 20.04.2018 №408 в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 №464)), який містить перелік базових предметів та включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України», що вивчаються на рівні стандарту.

Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» у 11-х класах здійснюється у варіанті двох окремих предметів: «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтєва В.М.), «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.С.).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку у 10 та 11 класі обрано два предмети наступним чином:

10-А – «Інформатика» – 2 години та «Мистецтво» – 1 година;

10-Б – «Технології» – 2 години та «Інформатика» – 1 година;

11-А – «Інформатика» – 1 година та «Мистецтво» – 2 години;

11-Б – «Технології» –2 години та «Інформатика» – 1 година;

11-В – «Технології» – 1 година та «Інформатика» – 2 години;

Зміст профілю навчання реалізується вибором предметів, які викладаються на профільному рівні (таблиця 3, наказ МОН України від 20.04.2018 №408 у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами,

внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 №464). Враховуючи кадрове забезпечення та заяви батьків 10-А клас на профільному рівні вивчає українську мову та історію України; 10-Б – українську мову та літературу. З метою якісної підготовки до ЗНО збільшено кількість годин на вивчення англійської мови, математики.

За принципом наступності та послідовності 11-А клас на профільному рівні вивчає українську мову та історію України, 11-Б українську мову та літературу, 11-В – біологію. З метою якісної підготовки до ЗНО збільшено кількість годин на вивчення англійської мови, математики.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова робочого навчального плану школи використовується на збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальних та групових занять і консультацій.

Навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов’язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, за якою у 2023-2024 навчальному році навчаються учні 10-х та 11-х класів.

Освітню програму в 10 класі укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна (англійська та німецька) мова);
- Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія);
- Громадянська освіта;
- Мистецтво;
- Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія);
- Природознавство (біологія і екологія, фізика і астрономія, географія, хімія);

- Технології (інформатика, технології);
- Здоров’я і фізична культура (Захист України, фізична культура).

Освітню програму в 11 класі укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна (англійська) мова);
- Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія);
- Мистецтво;
- Математика (алгебра, геометрія);
- Природознавство (біологія та екологія, фізика та астрономія, хімія);
- Технології (інформатика, технології);
- Здоров’я і фізична культура (Захист України, фізична культура).

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Автори навчальної програми	Затверджено
1.	Українська мова	рівень стандарту	Авторський колектив: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М. та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
2.	Українська мова	профільний рівень	Авторський колектив: Мацько Л.І., Груба Т.Л., Семеног О.М., Симоненко Т.В.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
3.	Українська література	рівень стандарту	Авторський колектив: Мовчан Р.В., Молочко С.Р,. Дроздовський Д.І., Коваленко Л.Т., Фасоля А.М., Цимбалюк В.І.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
4.	Українська література	профільний рівень	Авторський колектив: Усатенко Г.О., Фасоля А.М.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
5.	Астрономія	рівень стандарту	Авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.С.	Наказ МОН від 24.11.2017 №1539
6.	Біологія і екологія	рівень стандарту	Склад робочої групи: Балан П.Г., Белявська О.В., Заморока А.М., та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
7.	Біологія і екологія	профільний рівень	Склад робочої групи: Балан П.Г., Белявська О.В., Заморока А.М. та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
8.	Всесвітня історія	рівень стандарту	Колектив авторів програми для	Наказ Міністерства освіти і науки України від

			загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 (рівень стандарту)»	03 серпня 2022 року №698
9.	Географія	рівень стандарту	Склад робочої групи: Олійник Я.О., Варакута О.М. та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
10.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	рівень стандарту	Автори: Бакка Т., Беца Н., Вербицька П. та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
11.	Зарубіжна література	рівень стандарту	Автори: Юлдашева Л.П., Ніколенко О.М., Ісаєва О.О.та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
12.	Захист України	рівень стандарту	Автори: Лелека В.М., Алексейчук Є.Ю., Бахтін А.М. та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
13.	Інформатика	рівень стандарту	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М. та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
14.	Історія України	рівень стандарту	Укладачі програми: Мудрий М.М., Байкєніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б. та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
15.	Історія України	профільний рівень	Укладачі програми: Мудрий М.М., Байкєніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б. та інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року №698
16.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	рівень стандарту	Робоча група: Бурда М.І., Іванюк Т.Г., Паньков Т.В., Полонський В.Б., Похоньський В.С., Уланова Н.М., Шульц Т.А., Якір М.С.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
17.	Технології	рівень стандарту	Колектив авторів: Терещук А.І., Боринець Н.І. та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
18.	Фізика і астрономія	рівень стандарту	Авторський колектив під керівництвом Локтєва В.М.	Наказ МОН від 24.11.2017 №1539
19.	Фізична культура	рівень стандарту	Автори: Тимчик М.В., Алексєйчук Є.Ю.,	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407

			Деревянко В.В., Єрмолова В.М., Сілкова В.О.	
20.	Хімія	рівень стандарту	Колектив авторів: Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожкіна О.В.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
21.	Іноземна мова (англійська)	рівень стандарту	Автори: Балог С.Т., Білоус Г.В., Закусило Т.В., Редько В.Г., Самойлюкевич І.В.	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
22.	Мистецтво	рівень стандарту	Колектив авторів: Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т. та інші	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407

Перелік програм для вивчення факультативних курсів та курсів за вибором

№ п/п	Факультативні курси та курси за вибором	Назва навчальної програми
1.	Креслення (11 клас)	Програма курсу за вибором «Креслення в школі» (авт. Солодуха Я.Т.) Рекомендована Міністерством освіти і науки України (Лист ІМЗО від 08.11.2019 №22.1/12-Г-1055).
2.	Прикладна математика (10 клас)	Програма факультативного курсу для учнів 10-11 класів (Авт.: Я.С. Бродський, О.Л. Павлов, А.К. Сліпенко)

Опис форм організації освітнього процесу

- Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з

навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Навчальні досягнення здобувачів освіти підлягають поточному та підсумковому (тематичному, семестровому, річному оцінюванню, учні 11-х класів – державній підсумковій атестації). Оцінювання здійснюється в балах за 12-бальною шкалою і відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.2008 №186 та погоджено Міністерством юстиції України №279/14970 від 02.04.2008, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

У процесі навчання, зокрема під час оцінювання, вчитель повинен виявляти доброзичливість, вимогливість поєднувати з індивідуальним підходом, тобто порівнювати виявлені досягнення учня (учениці) не тільки з нормою, а з його (її) попередніми невдачами чи успіхами.

ДОДАТКИ

Додаток 1
До освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ «ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №3 ІМЕНІ В.О. НИЖНИЧЕНКА ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Навчальний план початкової освіти ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 ім. В.О.Нижниченка на 2023-2024 н.р.

Навчальний план для 1-4-х класів – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень у класах**				
	1-А	**1-Б**	**2-А**	**2-Б**	**2-В**
Українська мова	5	5	5	5	5
Математика	3	3	3	3	3
Мистецтво	2	2	2	2	2
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна(2), математична (1), природнича (2), технологічна (1), соціальна і здоров'язбережуюча (0,5), громадянська та історична (0,5))	7	7	8	8	8
Іноземна мова	2	2	3	3	3
Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього	19+3	19+3	21+3	21+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Математика	1	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	22	22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету.	**23**	**23**	**25**	**25**	**25**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
	3-А	**3-Б**	**3-В**	**4-А**	**4-Б**	**4-В**	**4-Г**
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5
Математика	4	4	4	4	4	4	4
Мистецтво	2	2	2	2	2	2	2
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна (2), математична (1), природнича (2), технологічна (1), соціальна і здоров'язбережуюча (0,5), громадянська та історична (0,5)).	7	7	7	7	7	7	7
Інформатика	1	1	1	1	1	1	1
Іноземна мова	3	3	3	3	3	3	3
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3
Усього	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Математика	1	1	1	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	23	23	23	23	23
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету.	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**

Навчальний план початкової освіти Григоро-Бригадирівської філії на 2023-2024 н.р.

Для 1-го класу – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень у класах**
	1 клас
Українська мова	5
Математика	3
Мистецтво	2
Інтегрований курс «Я досліджую світ» (галузі: мовно-літературна(2), математична (1), природнича (2), технологічна (1), соціальна і здоров'язбережуюча (0,5), громадянська та історична (0,5))	7
Іноземна мова	2
Фізична культура	3
Усього	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	**1**
Математика	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету.	**23**

Для 2-4-х класів – за Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніхта навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітні галузі	**Навчальні предмети**	**Кількість годин на тиждень у класах**		
		2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3
Математична	Математика	4	5	5
Природнича, технологічна, громадянська і історична, соціальна та здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3
Разом		**21+3**	**22+3**	**22+3**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Математика		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	23	23
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету		**25**	**26**	**26**

Додаток 2
До освітньої програми

Навчальний план базової середньої освіти на 2023-2024 н.р.

Навчальний план для базової середньої освіти (5-6, 7-мі пілотні класи) розроблено на основі наказу Міністерства освіти і науки від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах							
		5-А	5-Б	5-В	5-Г	6-А	6-Б	6-В	6-Г
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	5	5	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	-	-	-	-	2	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я безпека та добробут»	1	1	1	1	1	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	-	-
	Курс морального спрямування «Вчимося жити разом»	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	1	1	1	2	2	2	2
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**26+3**	**26+3**	**26+3**	**26+3**	**29+3**	**29+3**	**29+3**	**29+3**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2	2	2	2	2
Робототехніка (факультатив)		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5
STEM (факультатив)		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	0,5
Індивідуальні консультації		-	-	-	-	1	1	1	1
Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство» (додаткова година)		1	1	1	1	-	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28	28	31	31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		**28+3**	**28+3**	**28+3**	**28+3**	**31+3**	**31+3**	**31+3**	**31+3**

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7-Б	**7-В**
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5
Математична	Інтегрований курс «Математика»	5	5
Природнича	Біологія	2,5	2,5
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я безпека та добробут»	1,5	1,5
Громадянська та історична	Історія: Україна і світ	2	2
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**31+3**	**31+3**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1
Робототехніка (факультатив)		-	0,5
STEM (факультатив)		0,5	-
Хімія (додаткова година)		0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		**32+3**	**32+3**

Григоро-Бригадирівська філія

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5 клас	6 клас
Мовно- літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	2	2
	Іноземна мова (англійська мова)	3	3
Математична	Математика	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	-
	Курс морального спрямування «Вчимося жити разом»	-	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	2
Технологічна	Технології	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**26+3**	**29+3**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.		**2**	**2**
Індивідуальні консультації та групові заняття /Математика/		1	1
Драматургія і театр		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		**28**	**31**
Всього (без фізичної культури + фізична культура; урахування поділу класів на групи)		**28+3**	**31+3**

Додаток 3

До освітньої програми

Навчальний план базової середньої освіта на 2023-2024 н.р.

Навчальний план базової середньої освіти для 7-9 класів розроблено на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405 (Таблиця 1 – для 5-9 класів).

ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 ім.В.О.Нижниченка

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7-А	7-Г
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		**28+3**	**28+3**
Додат. час на предмети, факультативи, індивід. заняття та консультації		**2,5**	**2,5**
Робототехніка		1	1
Українознавство		1	1
Логіка		0,5	0,5
Гранично допустиме навч.навантаження		**32**	**32**
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**30,5+3**	**30,5+3**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах							
		8-А	8-Б	8-В	8-Г	9-А	9-Б	9-В	9-Г
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	2	2	2	2	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		**28, 5+3**	**28, 5+3**	**28, 5+3**	**28, 5+3**	**30+ 3**	**30+ 3**	**30+ 3**	**30+ 3**
Додат. час на предмети, факультативи, індивід. заняття та консультації		**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Економіка		1	1	1	1	1	1	1	1
Українознавство		1	1	1	1	1	1	1	1
Креслення		-	-	-	-	1	1	1	1
Факультатив «Ділова українська мова. Культура усного та писемного мовлення»		1	1	1	1	-	-	-	-
Гранично допустиме навч.навантаження		**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**31, 5+3**	**31, 5+3**	**31, 5+3**	**31, 5+3**	**33+ 3**	**33+ 3**	**33+ 3**	**33+ 3**

Григоро-Бригадирівська філія

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин		
		7 клас	8 клас	9 клас
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська мова)	3	-	-
	Іноземна мова (німецька мова)	-	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво	Мистецтво	-	1	1
	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		**28,5+3**	**28,5+3**	**30+3**
Додатковий час на предмети, факультативи, курси за вибором, додаткові години		2,5	3	3
Англійська мова		-	1	1
Алгебра		1	-	-
Українознавство		0,5	1	1
Логіка		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		**32**	**33**	**33**
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**30,5+3**	**31,5+3**	**33+3**

Додаток 4

До освітньої програми

Навчальний план профільної освіти на 2023-2024 н.р.

Навчальний план профільної освіти розроблено на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (Таблиця 2 – для 10-11 класів).

ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 ім. В.О.Нижниченка

Назва предметів	**Кількість годин на тиждень**				
Базові предмети	**10-А**	**10-Б**	**11-А**	**11-Б**	**11-В**
Українська мова	4	4	4	4	3
Українська література	3	4	3	4	2
Зарубіжна література	1	2	1	1	1
Іноземна мова (англ. мова)	3	3	3	3	3
Історія України	4	2,5	4	2,5	2,5
Всесвітня історія	1	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	-	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	4	4	4	4	4
Біологія і екологія	2	2	2	2	5
Географія	1,5	1,5	1	1	1
Фізика і астрономія	3	3	-	-	-
Фізика	-	-	3	3	3
Астрономія	-	-	1	1	1
Хімія	1,5	1,5	2	2	2
Фізична культура	3	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети:	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Технології	-	2	-	2	1
Інформатика	2	1	1	1	2
Мистецтво	1	-	2	-	-
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття:	**8 (4,5-профільні предмети; 0,5-індивідуальні консультації; 3 – додаткові години на базові предмети)**	**8 (3-профільні предмети; 5 –додаткові години на базові предмети)**	**9 (4,5-профільні предмети; 0,5 –факультатив, 1 – курс за вибором; 3 – додаткові години на базові предмети)**	**9 (4-профільні предмети; 1 –факультатив, 1 – курс за вибором; 3 – додаткові години на базові предмети)**	**9 (3-профільні предмети; 1 –факультатив, 1 – курс за вибором; 4 – додаткові години на базові предмети)**
Прикладна математика	-	-	0,5	1	1
Креслення	-	-	1	1	1
Індивідуальні консультації	0,5	-	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**
Всього фінансується по класно (без урахування поділу класів на групи)	**38**	**38**	**38**	**38**	**38**

Додаток 5
До освітньої програми

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	**Аналіз портфоліо**	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	**Відповідь хором**	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	**Візьми і передай**	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	**Внутрішнє / зовнішнє коло**	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	**Газетний заголовок**	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	**Гра в кубик**	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	**Доповни думку**	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	**Есе «хвилинка»**	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	**Запис у журнал**	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	**Записні книжки учнів**	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	**Збір ідей**	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі

12	**З-Х-В та ЗХВ+**	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	**Картка на вихід**	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	**Концептуальна карта**	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	**Лідер за номером**	Учні об’єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання /проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	**Найзаплутаніший (або найясніший) момент**	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «»?
17	**Перевірка неправильного розуміння**	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	**Перефразування**	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	**Підбиття підсумків**	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	**Підказка за аналогією**	Учні мають сформулювати думку на основі підказки- аналогії: (певне поняття, принцип або процес) виглядає як тому що
21	**Підсумок А-Б-В**	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	**Підсумок або питання на картках**	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	**Підсумок одним реченням**	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	**Підсумок одним словом**	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	**Подумай – запиши – обговори в парі – поділися**	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об’єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу

26	**Подумай – розкажи в парі**	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	**Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)**	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	**Рішення-рішення**	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	**Самооцінювання**	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	**Семінар за Сократом**	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	**Сигнали руками**	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо» (наприклад, помахати рукою)
32	**Скажи щось**	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	**Сортування слів**	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	**Спінер ідей**	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	**Спостереження**	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	**Тестування**	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	**Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)**	Учні дають вчителеві зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння

38	**Усне опитування**	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведен нижче: Чим це схоже на/відрізняється від? Які характерні риси/елементи? Як іще можна показати/проілюструвати? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль? Як стосується ? Які ідеї / деталі можна додати до? Наведіть приклад ? Що не так з? Який висновок ви могли б зробити з? Які висновки можна зробити з? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про ? Що може статися, якщо ? Які критерії можна взяти для оцінки ? Які докази підтверджують? Як ми можемо довести / підтвердити ? Як це можна розглядати з точки зору? Які альтернативи слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для?
39	**Учнівська конференція**	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	**Хрестики-нулики**	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	**Хто швидше?**	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	**Швидкий запис**	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	**Шкала Лайкерта**	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	**3-2-1**	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом(що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)

45	**Трихвилинна пауза**	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	**Є питання, в кого є відповідь?**	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Додаток 6

До освітньої програми

Свідоцтво досягнень учнів 5-6 класів

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня / учениці _____ класу

_____

(прізвище та ім'я учня / учениці)

Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 імені В. О. Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області»

2023-2024 навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності	**Стан сформованості (сформовано/формується)**
виявляє інтерес до навчання	
виявляє розуміння прочитаного	
висловлює власну думку	
критично та системно мислить	
логічно обґрунтовувати власну позицію	
діє творчо	
виявляє ініціативу в процесі навчання	
конструктивно керує емоціями	
оцінює ризики	
приймає рішення	
розв'язує проблеми	
співпрацює з іншими	

Характеристика результатів навчальної діяльності

Навчальний предмет / інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Іноземна мова (англійська)	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі			
	Розв'язує математичні задачі			
	Критично оцінює результати розв’язання проблемних ситуацій			

	Загальна оцінка результатів навчання			
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи			
	Опрацьовує та використовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Географія	Проводить дослідження географічних об’єктів, явищ природи і процесів			
	Опрацьовує та використовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Орієнтується в географічному просторі			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Технології	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
	Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями			
	Створює інформаційні продукти			
	Працює в цифровому середовищі			
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут та Вчимося жити разом»	Піклується про здоров’я			
	Приймає рішення для безпеки			
	Виявляє підприємливість і поводиться етично			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	Орієнтується в історичному часі й просторі			
	Працює з інформацією історичного змісту			
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Мистецтво»	Пізнає різні види мистецтва			
	Бере участь у творчій діяльності			
	Виявляє емоційне ставлення			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання			
	Володіє технікою фізичних вправ			
	Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність			
	Загальна оцінка результатів навчання			
[назва міжгалузевого				

інтегрованого курсу]*				

Рішення педагогічної ради про переведення до наступного класу:_____
_____
_____

Підпис батьків або осіб, які їх замінюють _____

Класний керівник _____

Директор **Інна ШАХМАН**

**Примітка. Перед друком Свідоцтва досягнень, видаляється зайве, вноситься назва міжгалузевого інтегрованого курсу відповідно до навчального плану класу.*

Свідоцтво досягнень учнів 7 класів

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня / учениці _____ класу

_____
(прізвище та ім'я учня / учениці)

Опорного закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 імені В. О. Нижниченка Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області»

2023-2024 навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності	**Стан сформованості (сформовано/формується)**
виявляє інтерес до навчання	
виявляє розуміння прочитаного	
висловлює власну думку	
критично та системно мислить	
логічно обґрунтовувати власну позицію	
діє творчо	
виявляє ініціативу в процесі навчання	
конструктивно керує емоціями	
оцінює ризики	
приймає рішення	
розв'язує проблеми	
співпрацює з іншими	

Характеристика результатів навчальної діяльності

Навчальний предмет / інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях			
	Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Українська література	Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях			
	Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Зарубіжна література	Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях			
	Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Іноземна мова (англійська)	Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування			
	Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови			
	Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Математика»	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
	Розв’язує математичні задачі			

	Інтерпретує та критично аналізує результати			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Біологія	Здійснює дослідження природи			
	Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Географія	Здійснює дослідження природи			
	Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Фізика	Здійснює дослідження природи			
	Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Хімія	Здійснює дослідження природи			
	Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Технології	Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності			
	Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва			
	Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу			
	Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями			
	Створює інформаційні продукти			
	Працює в цифровому середовищі			
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки			

	Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.			
	Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Історія: Україна і світ»	Орієнтується в історичному часі та просторі, виявляє взаємозв'язки подій і явищ			
	Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту			
	Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Інтегрований курс «Мистецтво»	Пізнання мистецтва, художнє мислення			
	Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація			
	Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання			
	Володіє технікою фізичних вправ			
	Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність			
	Загальна оцінка результатів навчання			
[назва міжгалузевого інтегрованого курсу]*				

Рішення педагогічної ради про переведення до наступного класу:_____

_____

_____

Підпис батьків або осіб, які їх замінюють _____

Класний керівник _____

Директор **Інна ШАХМАН**

**Примітка. Перед друком Свідоцтва досягнень, видаляється зайве, вноситься назва міжгалузевого інтегрованого курсу відповідно до навчального плану класу.*

Додаток 7

До освітньої програми

План спостережень
за навчальною діяльністю учнів

№п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Розробка критеріїв та показників оцінювання стану сформованості навчальної діяльності учнів 5-6-их та 7-их пілотних класів	Серпень 2023	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В., практичний психолог Сельвестрова С.І. учителі-предметники
2.	Консультативна нарада з учителями-предметниками з питання спостереження за навчальною діяльністю учнів 5-6-их та 7-их пілотних класів	До 02.09.2023	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В.
3.	Вхідне діагностування учителів щодо готовності впровадження системи оцінювання навчальних досягнень 5-6-их та 7-их пілотних класів	До 02.09.2023	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В.
4.	Індивідуальні бесіди учителів-предметників із учителями початкових класів, практичним психологом	До 20.09.2023	Учителі-предметники
5.	Робота шкільного психолога по визначенню стану сформованості та корекції навчальної діяльності учнів 5-6-их та 7-их пілотних класів	Протягом року	Практичний психолог Сельвестрова С.І.
6.	Спостереження за навчальною діяльністю учнів під час уроків	постійно	Учителі-предметники, практичний психолог Сельвестрова С.І.
7.	Спостереження за навчальною діяльністю учнів у позаурочній діяльності (під час навчальних екскурсій тощо)	постійно	Учителі-предметники
8.	Спостереження за навчальною діяльністю під час індивідуальної роботи з учнями	постійно	Учителі-предметники
9.	Корекція навчальної діяльності учнів	Протягом року за необхідності	Учителі-предметники, практичний психолог Сельвестрова С.І., класні керівники
10.	Заповнення електронної форми щоденника спостережень учителями-предметниками	Двічі протягом кожного семестру	Учителі-предметники
11.	Загальна характеристика навчальної діяльності кожного учня	У кінці навчального року	Класний керівник

12.	Контроль за станом сформованості навчальної діяльності учнів	4 рази на рік	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В.
13.	Вихідне діагностування вчителів щодо апробації і корекції критеріїв оцінювання стану сформованості навчальної діяльності учнів 5-их та 6-их пілотних класів форми щоденника спостережень	До 25.05.2024	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В.
14.	Нарада вчителів 5-6-их класів по підсумках проведення спостережень за навчальною діяльністю учнів 5-6-их та 7-их пілотних класів визначення проблем і планування роботи на 2024-2025 н.р.	До 25.05.2024	Заступник директора Шенкевич Ю.Ю., завідувач філії Яроцька А.В.

Додаток 8
До освітньої програми

ЩОДЕННИК СПОСТЕРЕЖЕНЬ
за навчальним поступом учнів ___ класу

Назва навчального предмету												
Характеристика навчальної діяльності												
	Віявляє інтерес до навчання	виявляє розуміння прочитаного	висловлює власну думку	критично та системно мислить	логічно обґрунтовувати власну позицію	діє творчо	виявляє ініціативу в процесі навчання	конструктивно керує емоціями	оцінює ризики	приймає рішення	розв'язує проблеми	співпрацює з іншими
ПІБ учня/учениці												

Стан сформованості позначається відповідними позначками:
1 – потребує значної уваги та допомоги;
2 – досягає результату за допомогою вчителя;
3 – демонструє помітний прогрес;
4 – має значні успіхи.